

УДК 636:631.1.027:658.149.3:001.895

Сачко Р. Г., к.с.-г.н.¹, Лесик Я. В., к.вет.н.¹,
Грабовська О. С., к.б.н.,¹ Пилипець А. З., к.с.-г. н.,¹
Венгрин А. В., к.вет.н.²©

¹Інститут біології тварин НААН, м. Львів

²Львівський національний університет ветеринарної медицини
та біотехнологій імені С. З. Гжицького

МОНІТОРИНГ У ГАЛУЗІ ТВАРИННИЦТВА ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

У статті представлені матеріали проведеного моніторингу та зроблений розширений аналіз кількості поголів'я великої рогатої худоби, птиці, овець, кіз та свиней у Західному регіоні України, зокрема у Львівській, Тернопільській, Івано-Франківській, Рівненській, Волинській, Чернівецькій та Закарпатській областях.

Ключові слова: моніторинг, велика рогата худоба, вівці, кози, свині, птиця, сільськогосподарська продукція.

Постановка проблеми. У вітчизняній економіці сільське господарство посідає важливе місце, створюючи 17 % загального ВВП країни, а аграрні підприємства є важливими суб'єктами сільського господарства, які виробляють 40 % валової сільськогосподарської продукції України. Однак, сучасний стан вітчизняного сільського господарства та економіки вказує на потребу у формуванні напрямів вирішення багатьох нагальних питань розвитку аграрних підприємств не тільки Львівщини, а й Західного регіону України зокрема.

Аналіз останніх досліджень. Для моніторингових досліджень отримано потрібну інформацію обласних статистичних управлінь, інформацію з мережі «Internet», періодичних та фахових публікацій вітчизняних авторів, аналітичних центрів збору інформації.

Сьогодні Львівська область виробляє потужні обсяги сільськогосподарської продукції і залишається одним з лідерів на вітчизняному ринку, займаючи високі рейтингові місця серед інших областей України.

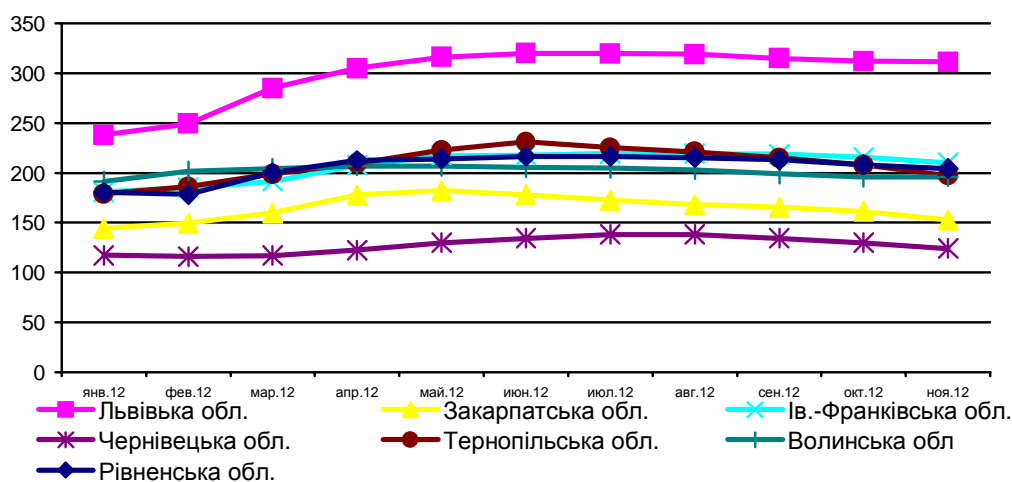
У галузі тваринництва Львівська область є одним із головних виробників українського молока (після Вінницької і Полтавської областей) та м'яса (після Київської, Черкаської і Дніпропетровської областей). Непогані показники цього ж року Львівщина показала у виробництві яєць.

Моніторинг поголів'я великої рогатої худоби у західному регіоні України показав, що за 2011 рік поголів'я ВРХ зросло у Львівській області

на 22 %, у Закарпатській – на 5 %, у Тернопільській – на 2,9 %. У Чернівецькій, Івано-Франківській та Волинській областях суттєвого підвищення чисельності ВРХ не спостерігали, навіть було деяке його зниження.

Мета статті – дослідити та проаналізувати через проведений моніторинг тенденції росту чи спаду поголів'я великої рогатої худоби, овець, кіз, свиней та птиці у Західному регіоні України за 2012 рік.

Виклад основного матеріалу. Узагальнюючи моніторингові дослідження кількості поголів'я великої рогатої худоби, птиці, овець, кіз та свиней у Західному регіоні України, зокрема у Львівській, Тернопільській, Івано-Франківській, Рівненській, Волинській, Чернівецькій та Закарпатській областях можна констатувати, що кількість поголів'я ВРХ у поточному році зростала у весняно-літній період приблизно на 7 % у порівнянні з початком року і становила приблизно півтора млн голів. Як видно з рисунку 1, на кінець 2012 року поголів'я ВРХ у всіх цих областях зменшилось, але порівняно з 2011 роком відзначено тенденцію до збільшення на 16 %, що впливало на кількість продукції скотарства (молочні та м'ясні продукти), а також і на потребу в кормах для ВРХ, які на 90 % забезпечуються вітчизняними виробниками.

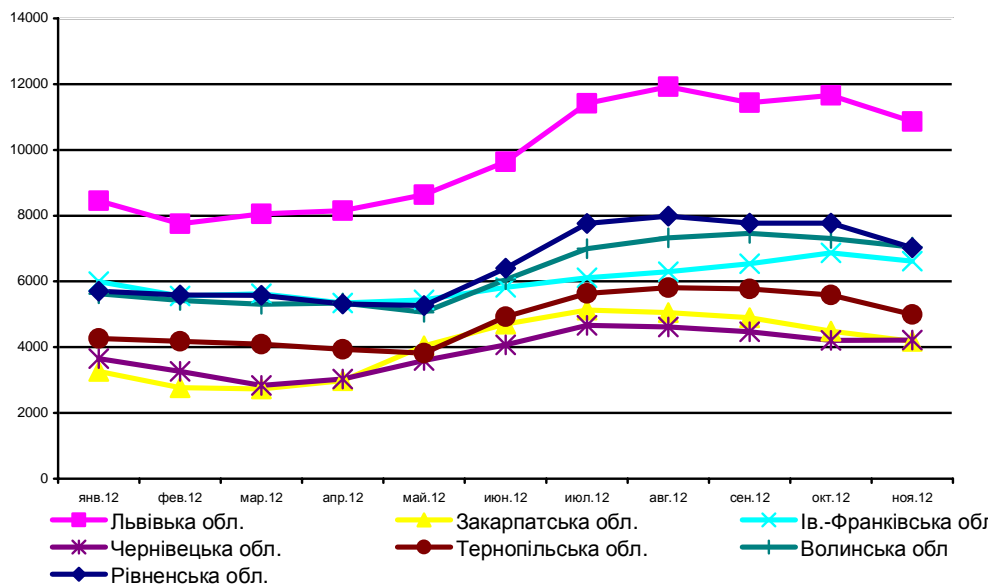
Рис. 1. Поголів'я ВРХ у Західному регіоні України в 2012 році (тис. гол.)

Джерело: складено на основі даних Державної служби статистики України.

На рис. 2 представлені дані, що поголів'я птиці у Львівській області зростало з лютого до серпня місяця 2012 року. У Тернопільській, Рівненській та Івано-Франківській областях кількість поголів'я птиці з травня до липня зростала і до жовтня залишалася майже стабільною. У Закарпатській та Чернівецькій областях спостерігається тенденція до

зниження рівня поголів'я птиці до квітня місяця, зростання – до серпня та незначне зменшення – до жовтня 2012 року.

Поголів'я птиці у Західному регіоні України на початок року становило 33950 тис. і зростало впродовж 2012 року та на кінець року було вищим на 41 % (47893 тис.). Порівняно з 2011 роком кількість поголів'я птиці у 2012 році зросла на 20 %.

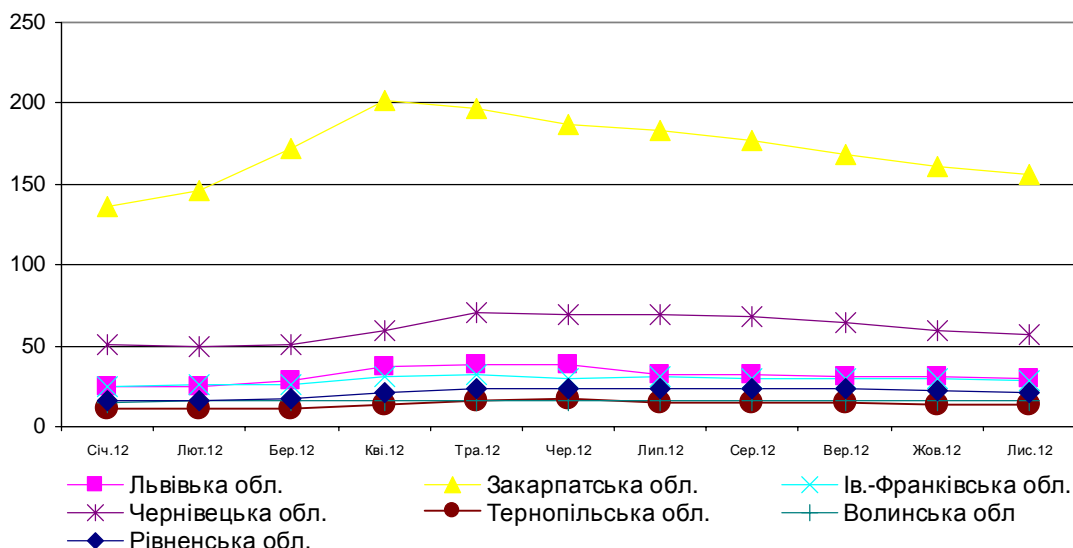

Рис. 2. Поголів'я птиці у Західному регіоні України у 2012 році (тис. гол.)

Джерело: складено на основі даних Державної служби статистики України.

Проведені моніторингові дослідження свідчать, що поголів'я овець і кіз у поточному році збільшувалося у гірській місцевості, зокрема у Закарпатській області і становило на початок року 278 тис. голів. У інших областях Західного регіону України поголів'я овець і кіз практично не мало суттєвого зростання (рис. 3).

За 2012 рік кількість дрібної рогатої худоби збільшилася на 19,5 % (332 тис.), що пов'язано з розвитком фермерських господарств, які виробляють продукцію вівчарства, яка за останній час стала конкурентоздатною і користується попитом на ринку України. У порівнянні з 2011 роком кількість поголів'я овець та кіз у 2012 році зросло на 12 %.

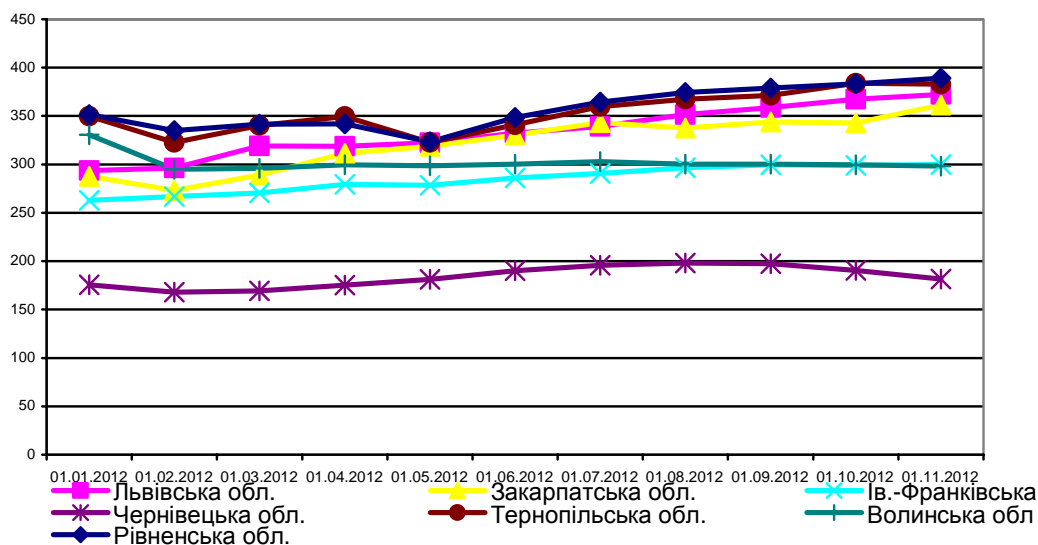

Рис. 3. Поголів'я овець і кіз у Західному регіоні України (тис. голів)

Джерело: складено на основі даних Державної служби статистики України.

З рис. 4 спостерігаємо, що поголів'я свиней у 2012 році зменшувалося до лютого місяця майже у всіх досліджуваних областях з початку року, за винятком Львівської та Івано-Франківської, де спостерігаємо стабільність. У всіх областях до квітня місяця є тенденція до збільшення, до травня – спад, а до жовтня – знову збільшення поголів'я свиней, за винятком Львівської області, де спостерігається збільшення до березня, стабільність – до травня, а далі до жовтня зростання кількості поголів'я свиней.

Кількість свиней за період з січня по листопад місяці дещо зменшилась і становила відповідно два млн. п'ятдесят дві тис., а на кінець року становила 1 млн. 950 тис. голів. Невелике зменшення поголів'я свиней не вплинуло на розробку добавок та преміксів до раціону свиней, оскільки забезпечуються імпортованими складовими. Порівняно з 2011 роком кількість свиней у 2012 році зросла на 2%. Тому розвиток свинарства є перспективною галуззю сільського господарства у Західному регіоні України.

Рис. 4. Поголів'я свиней у Західному регіоні України у 2012 році (тис. гол.)

Джерело: складено на основі даних Державної служби статистики України.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Відмічено тенденцію до зростання кількості поголів'я великої рогатої худоби, свиней та птиці у всіх областях Західного регіону України, поголів'я овець і кіз практично не мало суттєвого зростання. Інноваційні розробки Інституту біології тварин НААН є актуальними при застосуванні інтенсивних технологій вирощування та збереження всіх видів сільськогосподарських тварин і птиці з використанням лікувально-профілактичних препаратів та удосконалення раціонів відповідними кормовими добавками. Моніторингові дослідження будуть спрямовані на науковий супровід новацій та розгорнутий план інноваційного провайдингу в агропромислове виробництво для збільшення поголів'я великої рогатої худоби, овець, кіз, свиней та птиці. Буде створена електронна база даних поголів'я великої рогатої худоби, птиці, овець, кіз та свиней у Західному регіоні України. На основі створеної бази даних будуть розроблятися рекомендації, патенти на винаходи і корисні моделі з покращення стану галузі тваринництва, зокрема якості та безпеки продукції тваринництва Західного регіону України з метою удосконалення інноваційних розробок Інституту біології тварин НААН.

Література

1. Федулова Л. І. Підходи до формування дієвої інноваційної стратегії України / Л. І. Федулова, І. А. Шовкун // Наука та інновації. – Київ, 2009. – Т. 5. – № 3. – С. 5–15.
2. Андрошук Г. О., Еннан Р. Інноваційна політика Європейського союзу / Г. О. Андрошук, Р. Еннан // Наука та інновації. – Київ, 2009. – Т. 5. – № 5. – С. 85–97.
3. Володін С. А. Інноваційний розвиток аграрної науки : [Монографія] / С. А. Володін. – К. : МАУП, 2006. – 400 с.
4. Володін С. А. Теоретико-методологічні та організаційні засади інноваційного провайдингу на наукоємному аграрному ринку / С. А. Володін. – К. : ЗАТ «Нічлава», 2007. – 384 с.
5. Моніторинг аналізу розвитку ринків сільськогосподарської продукції та продовольчих товарів // Держкомстат України, 1998–2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>.
6. Грабовська О. Інноваційна діяльність сектору інтелектуальної власності та маркетингу інновацій Інституту біології тварин НААН / О. Грабовська, А. Пилипець, Т. Чорненький // Матеріали міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Інноваційний розвиток національної економіки» (7–8 квітня 2011 р., Україна, Тернопіль). – Тернопіль. – 2011. – С. 147–148.
7. Валова продукція сільського господарства Львівської області за січень-жовтень 2011 року // Головне управління статистики у Львівській області. ПРЕС-РЕЛІЗ. – 10.11.2011. – № 168. – 1 с.
8. «Свинарство в Україні» Галузевий інформаційний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.svynarstvo.in.ua.

Summary

**Sahko R. G.¹, Lesyk Ja. V.¹, Grabowska O. S.¹, Pylypets A. Z.¹,
Vengryn A. V.²**

¹*Institute Of Animal Biology NAAS*

²*Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies
named after S. Z. Gzhytskij*

**MONITORING IN ANIMAL HUSBANDRY
OF WESTERN REGION OF UKRAINE**

The paper presents information about the monitoring and the analysis of population amount of cattle, bird, sheep, goats and pigs in the Western region of Ukraine, in particular in the Lviv, Ternopil, Ivano-Frankivsk, Rivne, Volhynia, Tchernivtsi and Zakarpattya areas.

Key words: *monitoring, cattle, sheep, goats, pigs, bird, agricultural produce.*

Рецензент – к. е. н., доцент Колос Б. О.